X kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**
(nr 16)
z dnia 23 kwietnia 2024 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 16)

23 kwietnia 2024 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem posła **Katarzyny Ueberhan (Lewica)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (druk nr 293).

W posiedzeniu udział wzięli: **Agnieszka Dziemianowicz-Bąk** ministra rodziny, pracy i polityki społecznej wraz ze współpracownikami, **Dariusz Górski** p.o. dyrektor Departamentu Legalności Zatrudnienia Państwowej Inspekcji Pracy.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Jakub Błoński**, **Dariusz Lipski** i **Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz** i **Anna Jakubik** – legislatorki z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Chciałabym bardzo serdecznie powitać panią minister Agnieszkę Dziemianowicz-Bąk wraz z minister Aleksandrą Gajewską oraz współpracownikami z ministerstwa. Witam serdecznie państwa. Witam serdecznie przybyłych państwa posłów i posłanki na dzisiejsze posiedzenie, 16. posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Dziś mamy zająć się pierwszym czytaniem rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (druk nr 293).

Niniejszym otwieram posiedzenie Komisji Polityki Społecznej i Rodziny.

Proszę o stwierdzenie kworum. Stwierdzam kworum.

Porządek dzienny dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny. Przechodzimy do jego realizacji.

Szanowni państwo, marszałek Sejmu w dniu 9 kwietnia skierował do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny projekt ustawy z druku nr 293 do pierwszego czytania. Przypominam, że pierwsze czytanie obejmuje wystąpienie wnioskodawcy i ogólną dyskusję na temat założeń projektu.

Proszę zatem panią minister o przedstawienie projektu ustawy.

Ministra rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszka Dziemianowicz-Bąk:

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, na jednym z niedawnych posiedzeń szanowna Komisja pozytywnie zaopiniowała rządowy projekt ustawy, który wprowadza podstawę prawną do przyznania dodatków do wynagrodzeń oraz składek od tych wynagrodzeń. Środki finansowe na takie dodatki dla pracowników, niektórych pracowników systemu pomocy społecznej, systemu opieki nad dziećmi do lat trzech i systemu pieczy zastępczej, mają wynosić 1 tys. zł brutto i być przyznawane na mocy programów rządowych przyjmowanych w drodze uchwały Rady Ministrów.

Ponieważ jednak w systemie pieczy zastępczej, jeżeli chodzi o rodzinną pieczę zastępczą, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka i zawodowe rodziny zastępcze pracują w oparciu o nieco inne zasady, najczęściej w oparciu o umowy cywilnoprawne, poprzednia ustawa nie daje dostatecznej podstawy prawnej do tego, żeby takim pracownikom, którzy są jednym z filarów systemu pieczy zastępczej, przyznawać dodatki do wynagro-

dzeń. Stąd od początku projektowania tych dofinansowań dostrzegana jest przez rząd potrzeba wprowadzenia kolejnego projektu ustawy – właśnie tej, którą mamy dzisiaj przyjemność procedować.

Projektowana ustawa wprowadza analogiczną podstawę prawną do przyjęcia przez Radę Ministrów programów rządowych mających na celu dofinansowanie wynagrodzeń oraz kosztów składek od tych wynagrodzeń dla osób pełniących funkcję zawodowych rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Tak jak powiedziałam, zgodnie z obowiązującymi przepisami funkcje te można pełnić wyłącznie na podstawie umów cywilnoprawnych.

Programy rządowe, które rząd planuje przyjąć tak, żeby środki mogły trafić do osób zainteresowanych już od 1 lipca, będą finansowane ze środków Funduszu Pracy. Dlatego właśnie projektowana ustawa zwiększa o 45 mln maksymalny roczny limit środków Funduszu Pracy na realizację zadań własnych samorządów w obszarze pieczy zastępczej.

Programy rządowe będą przyjmowane przez Radę Ministrów w drodze uchwały i będą określały szczegóły, w tym kwotę dodatku do wynagrodzenia – planujemy, żeby to była kwota 1 tys. zł brutto – zasady przepływu środków i rozliczania dofinansowania z Funduszu Pracy.

Takich osób, które na podstawie ustawy i przyjętych na jej podstawie programów będą mogły otrzymać dodatkowe wynagrodzenia, jest niemalże 3 tys. osób, ponad 2 tys. osób pełniących funkcję rodzin zastępczych zawodowych i ok. 800 osób prowadzących rodzinne domy dziecka. Jest to dla nas jako dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, dla mnie, dla pani ministry Gajewskiej i całego rządu koalicji 15 października oczywiste, że system pieczy zastępczej wymaga głębokiej systemowej reformy. Kierunkiem tej reformy powinna być deinstytucjonalizacja – rozumiana przede wszystkim jako urodzinnienie. Piecza zastępcza powinna jak najbardziej przypominać troskę i opiekę, jaką otaczane są dzieci w domu rodzinnym, w rodzinach – jeśli nie biologicznych, to zastępczych. Temu także ma służyć wsparcie finansowe dla osób, które takie rodziny prowadzą, które prowadzą rodzinne domy dziecka.

Zdajemy sobie oczywiście sprawę, że ten zastrzyk finansowy jest pierwszym i nie ostatnim krokiem, jeżeli chodzi o reformy systemu pieczy zastępczej. Wyrazem świadomości było rozpoczęcie szerokiego procesu konsultacyjnego, procesu przygotowawczego do takiej reformy systemowej, który zainicjowaliśmy 29 lutego w MRiPS, organizując okrągły stół dla pieczy zastępczej. Wynikiem prac okrągłego stołu było powołanie pięciu zespołów problemowych, które działają aktywnie w ministerstwie i do końca maja będą przedstawiały swoje rekomendacje, wnioski, które posłużą nam do przygotowania dalszych systemowych zmian legislacyjnych.

Lata zaniedbań, jeżeli chodzi o pieczę zastępczą, doprowadziły do sytuacji, w której dzieci czekają na umieszczenie w rodzinach zastępczych. Rodziny czasami czekają na to, żeby dzieci do siebie przyjąć i otoczyć je opieką, a system stoi na drodze do obopólnego szczęścia, jakie mogłoby je spotkać. To jest sytuacja niedopuszczalna, sytuacja, której ignorowanie przez lata budzi nasze najgłębsze oburzenie, i dlatego podejmujemy zdecydowane działania. Dofinansowanie do wynagrodzeń jest pierwszym krokiem, ale gorąco zapewniam, że nie ostatnim. Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję, pani minister.

Otwieram dyskusję. Czy są zgłoszenia? Ktoś się zgłasza do głosu? Proszę, pani poseł.

Poseł Sylwia Bielawska (KO):

Dziękuję serdecznie.

Pani przewodnicząca, pani minister, chciałabym się upewnić, ponieważ w ramach tej ustawy w uzasadnieniu wpisujecie państwo, że w rozporządzeniu określicie dokładne warunki programu. Jak dobrze wiemy, zgodnie z art. 64 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osoby zajmujące się pracami gospodarskimi, które będą sprawowały opiekę nad dziećmi, zatrudnia się właśnie na podstawie umowy o pracę albo umowy o świadczenie usług. W większości OPS w Polsce jest tak, że osoby, które zatrudniane są do pomocy, są zatrudniane właśnie na umowę-zlecenie. OPS zgłosiły się

do mnie z zastrzeżeniem, że według nich umowa ta zawęża niestety zakres osób, które będą zatrudnione na podstawie umowy o pracę. Prosiłabym o wyjaśnienie, czy to jest celowe zawężenie, czy to jest złe zrozumienie intencji ustawy.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś głosy, pytania? Pani minister, proszę.

Ministra rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszka Dziemianowicz-Bąk:

Dziękuję bardzo.

Celowo rozpoczęłam przedstawianie tego projektu od przypomnienia projektu, który Wysoka Komisja już miała okazję omawiać. Na podstawie tamtego projektu ustawy oraz podstawy prawnej, którą on wnosi czy wniesie, oczywiście jeżeli zostanie przyjęty przez Sejm i Senat oraz podpisany przez prezydenta, dodatkami do wynagrodzeń będą mogli zostać objęci pracownicy i pracownice systemu pieczy zastępczej zatrudnieni w oparciu o umowę o pracę.

Jednakże, ponieważ ta grupa nie wyczerpuje grupy osób tworzących system pieczy zastępczej, a na podstawie tamtej ustawy nie byłoby możliwe przyjęcie nie rozporządzenia, ale uchwały Rady Ministrów ustanawiającej odpowiedni program rządowy, zdecydowaliśmy się na przedstawienie ustawy o charakterze komplementarnym. Efekt jednej i drugiej ustawy będzie taki, że wszyscy pracownicy systemu pieczy zastępczej, zarówno ci, którzy pracują na umowę o pracę, jak i ci z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej, będą mogli być objęci dodatkami.

Oczywiście szczegółowe wskazanie grup, które będą otrzymywały te dodatki, znajdzie się w uchwałach. Tak jak powiedziałam, nie w rozporządzeniu, tylko w uchwałach Rady Ministrów, które będą szeroko prezentowane.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dziękuję.

Czy są jeszcze jakieś zgłoszenia, głosy z sali? Nie mamy. W takim razie zamykam dyskusję.

Stwierdzam zamknięcie pierwszego czytania.

Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o wysłuchanie publiczne.

Przechodzimy do szczegółowego rozpatrzenia projektu. Czy są uwagi do tytułu projektu? Nie słyszę. W takim razie mamy tytuł rozpatrzony.

Przechodzimy do art. 1. Czy są uwagi, poprawki do art. 1? Tutaj zgłasza się Biuro Legislacyjne. Proszę.

Legislator Katarzyna Abramowicz:

Dzień dobry.

Szanowni państwo, mamy propozycję uwag legislacyjno-redakcyjnych, które również były uzgodnione ze stroną rządową. Dotyczy ona dokładnie art. 1 zmiany nr 2 oraz drobnej zmiany w art. 3. Może omówimy to jednocześnie.

Chodzi o dostosowanie brzmienia ust. 4a i 4b do zmian przyjętych w zmianie ustawy o pomocy społecznej, aby brzmienie tych zmian było komplementarne i jednolite. Drobna zmiana redakcyjna w art. 3: powinniśmy się posługiwać wyrażeniem „dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka". Będziemy wdzięczni za przyjęcie tych drobnych zmian. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Czy są uwagi do propozycji Biura Legislacyjnego? Stanowisko rządu – przyjmujemy poprawki?

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Aleksandra Gajewska:

Przyjmujemy.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Dobrze, dziękuję.

Czy jest sprzeciw sali? Nie słyszę. W takim razie uważam, że rozpatrzyliśmy art. 1.

Przechodzimy do art. 2. Czy tutaj mamy uwagi z sali? Nie słyszę, nie widzę. Uważam, że rozpatrzyliśmy art. 2.

W takim razie przechodzimy do art. 3. Tutaj były już omówione poprawki Biura Legislacyjnego. Czy są jeszcze jakieś inne uwagi państwa posłów z sali? Nie słyszę. Uważam, że rozpatrzyliśmy.

Przechodzimy do art. 4. Czy są jakieś uwagi, głosy z sali? Nie słyszę. Uważam, że art. 4 również rozpatrzyliśmy.

Proponuję, żeby Komisja upoważniła Biuro Legislacyjne do dokonania korekt redakcyjno-legislacyjnych w projekcie ustawy, które zostały już tu państwu przedstawione. Czy ktoś jest przeciw? Nie słyszę.

Teraz proponuję przegłosować całość projektu ustawy. Kto z pań i panów posłów jest za wnioskiem o uchwalenie przez Sejm projektu ustawy z druku nr 293 wraz z przyjętymi poprawkami? Głosujemy. Kto jest za? Dobrze. Kto jest przeciw? Nie widzę. Kto się wstrzymał? Nie widzę. Dziękuję.

Zakończyliśmy głosowanie. Mogłabym poprosić o wyniki.

Sekretarz Komisji Jakub Błoński:

Za – 24 głosy.

Przewodnicząca poseł Katarzyna Ueberhan (Lewica):

Stwierdzam, że głosowało 24 posłów. Za – 24, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał.

Komisja przyjęła wniosek o uchwalenie przez Sejm projektu ustawy z druku nr 293 o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny w systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Pozostaje nam wybór posła sprawozdawcy. Proponuję siebie. Mają państwo coś przeciw? Nie widzę sprzeciwu. Stwierdzam, że Komisja dokonała wyboru posła sprawozdawcy.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Dziękuję państwu za udział. Zamykam posiedzenie Komisji.